

τῶν καλλιεργούντων τὴν δειλίαν διὰ καταπονήσεως τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ πνεύματος, ἡ ἐλευθερία αὐτοῦ ἡ πολιτικὴ δὲν θὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἐλαττωμένη, θὰ προχωρήσῃ αὐξοῦσα καὶ ἀνατρέπουσα πᾶν πρόσκομμα πρὸ αὐτῆς, εἴτε τὸ πρόσκομμα αὐτὸ ὀνομάζεται στέμμα, ξίφος, βουλευτὴς, ἢ τραμποῦκος. Εἰς τόπον τὸν ὁποῖον ἐξήντησαν ἡ ἐπανάστασις καὶ ὁ ἀγὼν, αἱ οἰκονομίαι ἦσαν πυξὶς οωτηρίας. Εἰς κράτος παρὰ τῷ ὁποίῳ διὰ λόγους ἱστορικοὺς τὸ πρόσωπον ἀντικατέστησε τὸν νόμον, ἡ νομιμότης ἦτο ἡ ὁμαλωτέρα ὁδὸς ἡ ἀγούσα πρὸς τὴν ἀναμόρφωσιν.

Δὲν ἦτο λοιπὸν τυχαῖον τὸ μονότονον Εὐαγγέλιον τοῦ **Ζαΐμη**, κηρύσσοντος ἀπὸ τῶν πρώτων ἀπαρχῶν του ὡς πολιτευομένου μέχρι τῶν τελευταίων ὥρων του ἐλευθερίαν, οἰκονομίαν καὶ νομιμότητα.

* *

Ἦτο ὡς πολιτευόμενος κέντρον. Μεταξὺ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν μὲν, πεποιθότων ἐπὶ τὴν μεγάλην αὐτῶν ἀρετὴν, καὶ τῆς διαφθορᾶς τῶν δὲ, πεποιθότων ἐπὶ τὴν μεγάλην αὐτῶν κακίαν, ὁ **Ζαΐμης** ἵστατο ἐν τῷ μέσῳ πτωχῶν διὰ τῆς τιμιότητος αὐτοῦ τοὺς δευτέρους, μετριάζων διὰ τῆς θετικότητος αὐτοῦ τοὺς πρώτους. Ἐὰν ἐκεῖνοι ἀντανέκλων ἐφ' ἑαυτῶν τὴν ἰδανικὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ἄλλοι ἐξεπροσώπων πραγματικὴν Ἑλλάδα, αὐτὸς ἐθήρευε τὴν ὀλιγάρκειαν, ἀγωνιζόμενος νὰ σώσῃ ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ σωθῇ. Ἐνῷ οἱ μὲν ἐφαντάζοντο νέας οἰκοδομὰς καὶ νέαν δημιουργίαν, ἐνῷ οἱ δὲ κατεγίνοντο τῆς καιομένης Ἑλλάδος νὰ σκυλεύουν τὰ λείψανα, αὐτὸς ἠγωνίζετο νὰ κατασβέσῃ τὴν πυρκαϊάν, περισυνάγων τὰ ἐρείπια καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν.

Αὐτὴ ἦτο ἡ πολιτικὴ του ἐπίδρασις καὶ τὴν ἡσθάνθη ἀναντιρρήτως ὁ τόπος, διότι δὲν γνωρίζομεν ποῖα κακὰ δι' αὐτὸν θὰ ἐγεννῶντο, ἐὰν ἀφίνοντο ἀντιμέτωπα τὰ δύο ἄκρα κόμματα νὰ παλαίσουν τὴν περὶ τῶν ὅλων πάλην.

Τοιοῦτο πρόσωπον πολιτικὸν οὔτε τῇ πυκνῇ ὁμάδῃ τῶν διεφθαρμένων εὐαρεστεῖ, οὔτε τοὺς ῥιζοσπάστας ἐνθουσιᾷ,

δὲν περιχεῖ ἐπομένως τὸν ὑποδυόμενον αὐτὸ τὴν αἴγλην τῆς αἵματώδους πολιτικῆς κράσεως, τὸυναντίον συνταυτίζει μετὰ τοῦ πολιτικοῦ χλιαρότητά τινα εἰς ἣν οἱ πολλοὶ δὲν ἀρέσκονται καὶ ἣν οἱ κατ' ἐπιφάνειαν κρίνοντες δὲν ἐκτιμῶσιν. Ἀλλ' ἀπαιτεῖ ψυχὴν μεγάλην, κρύπτουσαν τὸ μαρτύριον τῆς ὑπομονῆς, ἐνῷ εἶναι τόσον ἐφθνηοὶ οἱ στιγμιαῖοι ἐνθουσιασμοὶ καὶ αἱ ὠριαῖαι παραφοραὶ, ὅταν μάλιστα τὸ βάθος καθυστερῇ ἐν αὐταῖς καὶ τὸ περισσεῦον καὶ ἐκχειλίζον καὶ φαινόμενον εἶναι αὐτὸ καὶ μόνον, καὶ ὑπ' αὐτὸ κρύπτεται μεγαλοπρεπῶς τὸ μηδέν. Οὐδὲ πείθουσι τινα οἱ κενοὶ ἄσκοι τῶν ὡς κωδωνίσκων γελωτοποιῶν ἡχουσῶν νέων ιδεῶν, ὅταν ῥίπτωσι τὸν λίθον τῆς μετριότητος εἰς καρδίας αἰτίνας ὑπὸ φαιδρότητα καὶ μεγαλοπροσύνην ἠλγισαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ εἰς πνεύματα ἄτινα ὑπὸ μελέτην καὶ σκέψιν ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τοῦ τόπου. Αὐτοὶ οἱ μέτριοι εἰς μίαν σελίδα τοῦ βίου των σβύνουσι χίλια συναξάρια μωρίας καὶ κομπορρημοσύνης.

* *

Ὡς ῥήτωρ δὲν ἦτο δεύτερος εἰς τὸ εἶδος του. Ἰπὸ τὴν ἡρεμον ἐκείνην τοῦ λόγου φορὰν καὶ τὸ καθαρεῖον τῆς γλώσσης συνεκκλινδούντο κεφάλαια πειθούς ἅπερ ἐξεσφάλιζον, καθυσύχάζον καὶ παραμερίζοντα τὰ γεννώμενα πάθη καὶ τὸν ἐξαπτόμενον φανατισμὸν ἤνοιγον τόπον διὰ τὴν ψυχρὰν κρίσιν τῶν βουλευομένων τὰ τοῦ ἔθνους. Οὐδὲ ὑπερέβαινε τις αὐτὸν ἐν τῷ ὅπλῳ τῆς εἰρωνίας καὶ τοῦ σαρκασμοῦ· οὐδὲ ἀντίστατό τις, εἴτε φίλος, εἴτε πολέμιος εἰς τὸ πυκνὸν πῦρ τῶν εὐφρολογιῶν του. Ἦτο πράγματι ὁ ἀληθὴς ἀντιπρόσωπος τοῦ Καλαβρυτινοῦ λαοῦ, ἀφθόνους διατιθέντος πόρους κωμικῆς τῶν πραγμάτων ἀπόψεως. Αἱ εὐφυαὶ τοῦ **Ζαΐμη** ἐγίνοντο πάγκοινοι, αὐτὸς ἐβάπτισε τὸ ὑπὸ τὸν Κανάρην ὑπουργεῖον **οἰκουμένικόν** καὶ πᾶσα ἀγόρευσις του ἐν τῇ Βουλῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ περιέχῃ μέρος ἰλαρότητος, οὐχὶ ἐπαγγελματικῶς, ἀλλὰ αὐτομάτως διαρρέουσας διὰ τῆς σώφρονος ὁμιλίας του. Ὅταν ἐγραφεν ἐν τῷ **Ἐθνοφύλακι** ἀντιπολιτευόμενος πρόσωπα ἢ ιδέας, ἢ ἀνά-

Α'. | ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ» | 18

N I N A

ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ.

VI. — Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ.

(Συνέχεια ὡς προηγ. φύλλον.)

Ἐνῷ οἱ ἄλλοι εἰσώρμησαν μὲ φῶς.

Ὅχι· δὲν ἀπέθανεν—εἶπεν ὁ ἀδελφός—θέτω τὴν χειρὰ του ἐπὶ τῆς καρδίας της. Καὶ λαμβάνων αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν ἔφερεν ἔξω εἰς τὸν διάδρομον. Ἀλλ' ἐπάνω τὸ πῦρ ἐμαίνετο καὶ ἡ οἰκία ὅλη ἐκινδύνευε νὰ γείνη πανάλωμα καὶ ὁ ἀδελφός φέρων εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν Μαριάνναν καὶ βοηθούμενος ὑπὸ ἄλλων δύο κατῆλθε τὴν κλίμακα καὶ ἐξελθὼν ἐζήτησε δι' αὐτὴν ἄσυλον εἰς τὴν γειτονικὴν οἰκίαν, ὅπου τῇ ἐπεδαφιλεύθησαν αἱ πρῶται βοήθειαι, ἐνῷ ἡ μήτηρ ἦτο ἀκόμη λιποθύμος καὶ ἡ μικρὰ

Λιζέττα ἔκλαιε καὶ ἐφώναζε ζητοῦσα τὴν Μαριάνναν της.

Ἀλλ' αἱ ἀντλῖαι εἶχον φθάσει ἐγκαίρως, εἶχον κλείσει τοὺς καπνοδόχους καὶ τὰ παράθυρα. Τὸ πῦρ ἀφ' ἑνὸς δι' ἑλλειψιν ἀέρος, ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ὕδατος τῶν ἀντλιῶν ἐσβέσθη ἐντελῶς καὶ ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ὅστις κατέκλυζε τὴν ὁδὸν ἤρχισε νὰ διαλύεται. Ἡ χήρα Μαρταῖν εἶχε συνελθεῖ καὶ ἐζήτησεν ἀμέσως νὰ τὴν ὀδηγήσῃ πλῆσιον τοῦ τέκνου της, καθὼς καὶ ἡ μικρὰ Λιζέττα. Ἐνῷ ὁ ἀδελφός εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Μαριάννας εὗρε τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφήσει ἐπὶ τῆς τραπέζης ἡμιτελῇ καὶ ἀφοῦ ἀποκατέστη ἡ ἡσυχία εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, ἐκάθητο σκεπτόμενος πῶς ἡδύνατο νὰ ἐκδικηθῇ τὸν αἴτιον τῆς συμφορᾶς. Ἦτο ἤδη πρῶτα, καὶ ἐξελθὼν ἐκτύπησε τὸν κώδωνα τῆς ἀντικρὺ οἰκίας. Ἀλλ' ὁ Μαρκήσιος τὴν νύκτα ἐκείνην δὲν ἐκοιμήθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, διότι εὕρισκετο εἰς Βαίνσαιν, οὔτε ἐφάνη δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Μόνον δὲ τὴν ἐπιοῦσαν τὸ πρῶτ' ἐπέστρεψεν ὁπότε τὸν ἐπεσκέφθη πρῶτῃ ἡ ξενοδόχος του. Ἀλλ' ἡ κ. Βερνὼν ἐσκέπτετο τὰ ἐνοικία της, ἔπειτα δὲ πῶς νὰ διαθέσῃ τὰ πεντήκοντα φράγκα τὰ ὁποῖα ἔλαβε καὶ ἐλησμόνησε νὰ ἀναφέρῃ εἰς αὐτὸν τὴν σκηνὴν τῆς χθὲς. Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ θυρωρὸς δὲν τῷ εἶχεν ἐγχειρίσει ἀκόμη τὴν ἐπιστολήν τῆς Μαριάννας, ὁπότεν βιαίως ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ δωματίου του ἡ χήρα Μαρταῖν. Ἦτο φοβερά τὴν ὥσιν ἔφερε ὡς πάντοτε μέλαιναν ἐσθῆτα καὶ

γνώσις τοῦ ἄρθρου τοῦ ἀπετέλει ἀπόλαυσιν· καὶ ὅταν ἐν συναναστροφαῖς ἐξετόξευεν ἀδιαφόρως τὰ βέλη του, οἱ περὶ αὐτὸν κύκλοι συνευθύνουν ἐν ἀριστοκρατικῇ ἱλαρῶν αἰσθημάτων.

Τώρα κοιμάται· τώρα ἐκμηδενίζεται· τώρα εἶναι μόνον τάφος· ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἡ μόνη δόξα εἶναι αἱ δύο αὐταὶ λέξεις· **Θρασύδουλος Ζαΐμης.**

ΝΥΧΙΕΣ.

Ὁ ἀληθὴς Κυβερνήτης εἶναι τώρα αἱ ὀλίγοι ψῆφοι τοῦ κ. Δεληγιάννη· ὅπου αὐταὶ θὰ προστεθοῦν, ἐκεῖ θὰ κλίνη ἡ πλάστιγγ τῆς πλειοψηφίας. Μέχρι τοῦδε αἱ παντοδύναμοι ψῆφοι διατίθενται πατριωτικώτατα. Αἱ περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἰδέαι τοῦ κ. Κουμουνδούρου, ὁ τρόπος τῶν παρασκευῶν, τὰ οἰκονομικὰ μέτρα καὶ ἄλλα εὐρίσκονται πολὺ ὀρθά, πολὺ συμφέροντα τῷ τόπῳ, ἂν διορισθῇ Ἐφορος τῆς Βιβλιοθήκης ὁ κ. Μελετόπουλος· τὰ αὐτὰ μέτρα ἦτο δυνατόν νὰ εὐρεθοῦν ἄλογα, ἄνομα, ἀσύμφορα τῷ τόπῳ ἂν ὁ κ. Φαρμακόπουλος δὲν διορίζετο Πρόξενος ἐν Σμύρῃ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι συνήθως ὁ κ. Τσιγγρὸς ὡς πρότυπα τῶν πράξεων του λαμβάνει ἄλλοτε πρέσβεις καὶ ἄλλοτε βασιλεῖς. Βασιλικά τινα ἔθιμα τελευταίως ἀποκαλυφθέντα τὸν ἐπείσαν. ὅπως ἐν τῇ διαθήκῃ του ἔβρισκ' νὰ τοῦ κάμουν τὸ ὀλιγώτερον τρεῖς κηδεῖαι καὶ τρεῖς ἐνταφιασμούς.

Ὁ κ. Στέφανος Ξένος, ὁμιλῶν ἐν τῷ τελευταίῳ Παραρτήματι τοῦ «Βρεττανικοῦ Ἀστέρος» περὶ τῆς πρώτης συμφορᾶς ἣτις ἐκεραύνωσε τὸν Βασιλικὸν οἶκον εὐχεται νὰ «πα-

ρέλθῃ ἀνεπιστρέπτει». Ὁ κ. Ξένος ἀφεύκτως θὰ πιστεύῃ ὅχι εἰς μετεμψύχωσιν, ἀλλὰ εἰς μεταθανάτωσιν.

Εἰς τὸν «Ἐμπορον τῆς Ἑνετίας» ὁ κωμικὸς τοῦ δράματος ἀπατᾷ πρὸς στιγμὴν τὸν ἀόμματον πατέρα του ἐπανελθόντα ἵνα ἐπανεύρῃ τὸν υἱόν του ὅτι ὁ υἱὸς του ἀπέθανεν. Ὁ γέρων λύεται εἰς θρήνους, κλαίων ὅτι ἔχασε αὐτὴν βακτηρίαν τοῦ γήρατός του. Ὁ κωμικὸς τότε ἀρχίζει νὰ ἐρωτᾷ· «Μωρὲ μοιάζω μὲ ματσοῦκα, μὲ πατερό, μὲ μπαστοῦνι ἢ μὲ παλοῦκι»;

Ὁ Θεὸς ἀναγινώσκων τὸ πρὸς τὴν Βασιλόπαιδα Ὀλγαν ἐλεγείον τοῦ κ. Λάντς, ἐνθα ἀποκαλεῖται κλέφτης, βεβαίως λαμβάνων διὰ τῆς χειρὸς τὸ γένειόν του θὰ ἐρωτᾷ· «Μωρὲ μοιάζω κανένα Κατσαντώνη ἢ κανένα πρωθυπουργόν ἢ καὶ κανένα ποιητὴν»;

Ὁνούφριος.

ΦΡΟΥ-ΦΡΟΥ.

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὸ μέγα σκάνδαλον τῶν δρόμων διὰ τοὺς ἀφελεῖς Ἀθηναίους ἦτο ἡ τοιχοκόλλησις ἡ φέρουσα ὡς ἐπιγραφὴν τὸ· Homo sum.

Εἶδομεν ἓνα κλητῆρα νὰ παρατηρῇ ἀγριωπῶς τὸν τοιχοκολλοῦντα τὴν ἀγγελίαν παιῖδα. Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ διέρχεται εἰς φράγκος, τὸν ὁποῖον ἐρωτᾷ·

Τί θὰ πῇ σὲ παρακαλῶ αὐτὸ τὸ φραντζεδζικο;

— Λέγει ὅτι εἶναι ἄνθρωπος.

Τότε ὁ κλητῆρ ἐξαγριοῦται καὶ συλλαμβάνων τὸν παιῖδα·

— Βρὲ γαιδοῦρι, ἐσὺ μονάχα εἶσαι ἄνθρωπος; Αἶντε μέσα!

Ἄλλοι ἐπίστευον ὅτι εἶνε νέος πολιτικὸς σύλλογος καὶ ἐκ περιεργείας πολλοὶ κινούμενοι ἔλεγον·

— Γράψε με κι' ἐμένα μέλος!

μέλαν πλεκτὸν μάλλινον κάλυμμα εἰς τοὺς ὤμους, ὡχρὰ δὲ καὶ καταβεβλημένη ἐκ τῶν συμβάντων τῆς προτεραίας.

— Ἄ! ἤλθατε κι' Ἀλέξανδρε· εἶπεν ὠθοῦσα τὴν θύραν—σᾶς περιέμενον. Εἶσατε τώρα εὐχαριστημένοι! Ἐκίμετε πολὺ καλὰ νὰ μὴ ἦσθε χθὲς ἐδῶ, διότι ὅταν εὐρομεν τὴν Μαριάνναν σχεδὸν νεκράν, ὁ υἱὸς μου . . . δὲν εἰξεύρω τί θὰ ἔκαμνεν ἂν σᾶς εὕρισκον ἐδῶ!

Ὁ Μαρκήσιος ἤληθώς ἡγνώνει ταῦτα. Ἄλλ' ὑπωπτεύθη τί συνέβη καὶ ἤρχισε νὰ φοβῇται. Ἦτο ὡχρότερος τῆς γυναικὸς καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ τί συμβαίνει. Ἐπὶ τέλους ἐπεχείρησε νὰ λύσῃ τὸν γλωσσόδετην, ἀλλὰ τρέμων πάντοτε.

— Τί τρέχει κ. Μαρταῖν;

— Τί τρέχει! Μὲ ἐρωτᾷ ἀκόμη τί τρέχει! Ἡ θυγάτηρ μου . . . ἅ! τὴν ἐφρονεύσατε!

— Ἀλλὰ τί ἐπαθεν ἡ θυγάτηρ σας;

— Τὸ ἀγνοεῖτε λοιπὸν! Ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ δι' ἀνθράκων. Καὶ ἐὰν ἡ πυρκαϊὰ δὲν μας ἀφύπνιζεν, ἡ θυγάτηρ μου σήμερον δὲν θὰ ὑπῆρχε.

Ὁ Μαρκήσιος ἐσιώπα.

— Βλέπετε ποῦ τὴν κατηντήσατε; Τί θέλετε νὰ κάμῃ σήμερον ἡ θυγάτηρ μου . . .; Ἄ! εἰξεύρω σᾶς δένει μέλαι διὰ τίποτε. Ἐ! τί σημαίνει καὶ ἂν αὔριον ἡ κόρη μου . . . ὦ! εἰσαθε . . . εἰσαθε . . . ἓνας ἄτιμος!

Ὁ Μαρκήσιος δὲν ἠγανάκτησε διὰ τὸ ἐπιθετὸν τοῦτο, προσεποίηθη ὅτι περιφρονεῖ μίαν γυναῖκα παραληροῦσαν.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμνετε θόρυβον, κ. Μαρταῖν. Ἡ θυγάτηρ σας θὰ ἱκανοποιηθῇ ἄλλως τε παρ' ἐμοῦ. . .

— Αὐτὸ σᾶς ἔλειψε—διέκοψεν ἡ χήρα Μαρταῖν— νὰ τὴν δυσφημῆσατε τώρα. Δὲν θέλομεν τὰ χρήματά σας!

— Ἀλλὰ τότε τί θέλετε . . .;

Ἡ χήρα ἐξῆλθε χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Ὁ Μαρκήσιος ἐνόμισεν ὅτι ἀπηλλάγη, ὅταν μετὰ πέντε λεπτά ὁ ἀδελφὸς τῆς Μαριάννας ἐκτύπησεν εἰς τὴν θύραν.

— Ἐμπρός!—ἐφώναζεν ὁ Μαρκήσιος.

Ὁ ἀδελφὸς εἰσῆλθεν οὐχὶ πλέον ὥς ἡ μήτηρ μανιώδης, ἀλλὰ σοβαρὸς καὶ ἐπιβάλλων. Ὁ Μαρκήσιος τῷ ἔνευσε νὰ καθίσῃ.

— Δέν μοι ἐπιτρέπεται ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπισκέψεώς μου—εἶπεν ὁ νεανίας—νὰ καθίσω. Βίσερχόμενος ἐδῶ ἐρχομαι νὰ ζητήσω δικαιοσύνην καὶ ἱκανοποίησιν. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω. Εἰς δύο λέξεις τελειώνω. Εἰσῆλθατε εἰς τὸν οἶκόν μας διὰ νὰ φέρετε τὴν ἀτιμίαν καὶ τὸν ὄλεθρον . . .

— Κύριε—διέκοψεν ὁ Μαρκήσιος—εἰμαι εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ δὲν ἀνέχομαι προσβολὰς.

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. Ξένος.